

stræ confirmationis &c. Datum Scheningiæ XII. Kal. Martii, Pontificatus domini Innocentii Papæ IV. Anno Quinto.

(L. S.)

På fransidan: Confirmatio donationis librorum a domino Thoma Finlandensi per W. Legatum Sabinensem.

359.

1248 d. 1 Mars.

Skenninge.

Påfl. Legaten, Bisk. WILHELMS af Sabina öppna Bref rörande de vid mötet i Skenninge fattade beslut, neml.: att om ett års tid derefter ingen Prestman mera måtte vara gift; att Prestbarn sedermera ej måtte erkännas för söner eller få ärfva, och att om släktingar tillegnade sig sådant arf, var det rån och stöld; att Prest endast af hvad han i och för sin person, utan afseende på sitt embete, äger, må efter behag göra testamente, men allt annat hans gods tillhör kyrkan; att ingen måtte sig i Presters eller Predikare-bröders hus under sken af gästning eller annan förevändning med våld intränga eller der aftvinga dem eller deras folk något; att Biskop ägde vid sina visitationsresor uppbära endast gästning för vissa dagar, hvarjemte stadgas om gengärds utgörande dertill, om delning af det offer, som faller i socknekyrka, när Biskopen är närvarande, om ersättning för Kyrkoherden, när församlingen är bannlyst; vidare: att Biskopsläsmän skulle med hand å bok edeligen förpligta sig att redligen och utan förargelse förrätta sin tjenst och ej inblanda sig i andeliga förrättningar; att Prester ej finge härtill tagas; att utgifterna för Påfl. Legatens underhåll skulle fördelas mellan Biskoparne och stiftets kyrkor; att Ärke-Biskopen och hvarje Biskop skulle inom ett år äga hvar sitt exemplar af den sist gjorda samlingen af Decretalerna, och dem sedan flitigt studera; att ej lemna kyrkans tionde åt någon lekman; allt detta vid straff af kyrkans förbud och bann för öfverträdelsen; med tillägg att stiftets Biskop ägde aflösa botfärdige, som genom brott mot något af ofvanstående Påbud blifvit dömd; och slutligen befallning att Biskoparne skola årligen på Prestmöten låta noga uppläsa och förklara dessa stadgar.

A. 2. a. 3: 2. *)

Dilectis in christo fratribus omnibus in regno suechie constitutis presentibus litteras inspecturis. W. Misericordie diuina sabinensis Episcopus apostolice sedis legatus salutem in nomine ihesu christi. Cum in Norwegia & suechia legacionis officio fungeremur, coronato rege norwegie & in eodem regno aliis que agenda erant spiritualiter & temporaliter dispositis in quantum dominus ministravit, properantes in sueciam inuenimus regnum illud temporaliter & spiritualiter fere per totum mirabiliter & miserabiliter conturbatum. Erat siquidem guerra satis dura inter regem & quosdam nobiles, ex qua homicidia & incendia multa contigerant & rapine. spiritualiter autem eo quod fere omnes sacerdotes erant presbiterorum filii patrum uestigiis

*) Detta Mötes-Beslut, en grundlag för Svenska Presterskapet under Medeltiden, har flere gånger blifvit tryckt med mångfaldiga skiljaktigheter, efter de olika, till grund lagde, gamla Afskrifter. Sedan sjelfva Originalet, som af förra Utgifvarne ej varit känt, nu igenfunnits, är det öfverflödigt att anföra de många olikheterna: de finnas redan samlade i (TROLLS) *Skrifter och Handlingar till upplysn. i Svenska Kyrko- och Reformations-Historien, 2 Del. sid. 307 följ.*

inherentes contrahendo sollempniter matrimonia uel publice concubinas habendo in sacris ordinibus constituti. Curam quoque habentes animarum nulla sedis apostolice dispensacione optenta. Inoleuerat eciam consuetudo que potius merito dici poterat corruptela, quod defuncto sacerdote filii eius uel deficientibus filiis cognati proximiores in omnibus mobilibus que possidebat ecclesia succedebant. ex quo sequebatur quod ecclesie nimia paupertate perpetuo premerentur. & propter hoc allegabant sacerdotes quod nulla ratione poterant sustinere sine coniunctione ac ministerio mulierum. Interponente igitur domino ihesu christo auctore pacis uniuerse orbis mirabiliter & notabiliter partes suas, perfecta est pax post multos tractatus quos inter partes habuimus de spontanea parcium uoluntate. Deinde post aliquantulum temporis, domino archiepiscopo vpsalensi & suffraganeis eius ad nostram presenciam conuocatis, habita pluribus diebus multa disputacione & deliberacione quibus interfuit eciam dux per quem fere totaliter regitur terra illa, presente quoque legifero terre & multis aliis magnis & discretis uiris ac sacerdotibus multis de consilio & uoluntate dicti archiepiscopi & suffraganeorum eius, sic duximus auctoritate qua fungebamur apostolica statuendum, ut nullus decetero in sacro ordine constitutus, uxorem accipiat uel concubinam publice seu cohabitantem habeat & si contra hoc factum fuerit, nouerint ille mulieres se anathematis uinculo innodatas. Si qua autem iam est concubina, uel uxor de facto, licet per uiam dampnacionis incedant, tamen infra annum excommunicacionis uinculum non incurrant. sed si finito anno non separentur omnino, nouerint se anathematis uinculo innodatas. & caueant qui sic eas habuerint ne excommunicatis ulterius participant in peccato, quia sicut iure canonico est expressum eodem uinculo ligarentur. Exceptis quinquagenariis sacerdotibus & feminis. qui si fidem dederint & sub magna pena pecuniaria promiserint episcopo de omnimoda continentia & quod numquam in eadem domo uel sub eodem tecto simul dormiant, poterit eos episcopus si ei bonum & tutum uidebitur, sustinere. filii autem illorum qui decetero tales uxores uel concubinas acceperint, uel qui post annum nascituri sunt de hiis qui iam tales optinent mulieres, nichil percipiant ab intestato de hiis que pater eorum uel ecclesia possidebat. & si acceperint, ipso facto sentenciam excommunicacionis incurrant. Illis autem qui iam nati sunt, uel qui infra annum nascentur de mulieribus que iam cum sacerdotibus licet dampnabiliter demorentur. jugum de nouo non imponimus. sed contestamur eos. & si filii non supersunt, cognatos, quod mortaliter peccabunt, & rapinam & furtum committunt, si de hereditate sacerdotis uel ecclesie aliquid acceperint. & nisi restituant, deo reconciliari non possunt. Per testamentum autem possunt sacerdotes licite relinquere cui placet, si quid ex hereditate uel artificio aut doctrina seu ex dono eis facto, contemplacione

non ecclesie sed persone mortis tempore possederunt, In aliis autem bonis quia omnia sunt ecclesie, non licet eis aliqua ratione testari. Porro bonos sacerdotes qui absque uxoribus & publicis seu cohabitantibus concubinibus uoluerint permanere, prerogatiua dilectionis, & fauore beniuolo prosequentes, de consilio & consensu archiepiscopi & suffraganeorum eius & auctoritate qua fungimur apostolica, duximus statuendum. quod quicumque decetero in domibus eorum & precipue fratrum predicatorum uiolenciam fecerint, pretextu hospitalitatis, uel ex alia causa, frangendo eorum domos uel hostia. seu uiolenter aliquid rapiendo. seu in sacerdotes uel domesticos eorum manus iniciendo uiolentas, exceptis personis domini Regis & ducis, sententiam excommunicationis incurrant. Episcopis quoque quando uisitauerint eos in uirtute obediencie precipiendo mandamus, ne aliquid ab eis preter solam procuracionem exigant uel oblatum recipiant. Ministris quoque episcoporum sicut marschalco & senechalco & aliis omnibus qui sequuntur episcopum districte precipimus, quod tempore uisitationis nichil omnino exigant a sacerdotibus uel ab aliis pro eis per se uel per alios. & siquid exegerint preter uictualia que ad procuracionem pertinent, uel oblatum acceperint, ut supradictum est uinculum excommunicationis incurrant. Precipimus quoque sub pena excommunicationis ne aliqui preter suos hospitentur cum episcopo apud sacerdotes in diebus uisitationis, nisi nominatim a sacerdote qui procurat episcopum, fuerint inuitati. In diocesi Vpsalensi strengenensi. arusiensi skarensi ita ordinamus, ut ubi solet episcopus hospitari. III:or diebus causa uisitationis, hospitetur tribus. Et ubi solet tribus, habeat sacerdos opcionem uel redimere cum marcha argenti & dimidia, uel procurare cum. XX. tantum equitaturis. Vbi uero duabus, habeat opcionem uel redimere cum marcha argenti. uel cum. XX. equitaturis tantummodo procurare. In strengenensi tamen si redemerit cum marcha argenti, adiciat duas metretas mellis. In regione autem vesterdalum, arusiensis diocesis, fiat de hiis sicut fuerat hactenus obseruatum. In lincopensi autem & uexionensi diocesi dimissa sit diei tercię mensa. De duobus autem diebus habeat opcionem sacerdos uel redimere procuracionem cum marcha argenti & dimidia &. III:or metretis mellis uel cum. XX. tantum equitaturis, episcopum procurare. Item statuimus ut si contigerit episcopum celebrare uel missam audire in ecclesia parochiali in die solempni quando solet populus generaliter offerre secundum consuetudinem regionis. sic offertorium diuidatur, ut quod offert Episcopus uel alii qui cum eo uel propter eum uenerunt, habeant capellani eiusdem. Quod autem parochiani offerunt, sit integre sacerdotis. si uero contigerit interdici ecclesiam pro alicuius delicto, pro quo episcopus penam pecuniariam acceperit, in tantum satisfaciatur episcopus sacerdoti, in quantum dampnificatus apparuerit ex huiusmodi interdicto. Et hec omnia bonis sacerdotibus sunt concessa. Pro immundis autem

& publice fornicantibus nichil penitus innouamus. & si quid eis male contigerit, sanguis eorum sicut scriptum est, super capud eorum erit. Statuimus preterea & precipimus in uirtute obediencie omnibus in sacro ordine constitutis, qui modo mulierem non habent, & illis qui habent post annum, quod nullos filios nascituros sibi approprient, recognoscendo suos esse, tenendo eos secum, & alendo uel alibi publice nutriendo, uel suum filium publice nominando. Cum ille demum debeat recognosci filius, secundum quod iura dicunt, quem legitime nupcie demonstrant. Quicumque autem contra hoc scienter & uoluntarie fecerint, nouerint se anathemati subiacere. Item statuimus & in uirtute obediencie precipimus episcopis ut faciant omnes officiales suos qui uulgo exactores dicuntur iurare super sancta dei ewangelia, quod officium suum cum ueritate & sine calumpnia, bona fide peragant. & de cognoscendis causis matrimonialibus uel aliis spiritualibus cum laici sint, se nullatenus intromittant. Clerici uero nulli assumant officium exactoris. & siquis contra hoc fecerit, nouerit se ecclesiastico suppositum interdicto. Item precipimus episcopis & statuimus quod de expensis procuracionum nostrarum terciam partem persoluant de camera, & duas tantum partes accipiant de ecclesiis, facta distributione inter ecclesias prout cuilibet suppetunt facultates. Precipimus quoque archiepiscopo vpsalensi & omnibus suffraganeis eius in uirtute obediencie, ut infra annum habeant & possideant dum uixerint iure proprietatis librum decretalium secundum ultimam compilationem, que facta fuit tempore uenerabilis memorie Gregorij. pape. IX. & ut studeant in eo secundum quod dominus ipsis gratiam ministrabit. Siquis autem eorum predictum librum infra annum habere neglexerit, nouerit se ecclesiastico suppositum interdicto. Preterea precipimus & in uirtute obediencie sub pena excommunicationis & suspensionis archiepiscopo & omnibus suffraganeis eius, quod nulli laico decimas alicuius ecclesie parochialis concedant. Item statuimus & committimus archiepiscopo & omnibus suffraganeis eius cuilibet in sua diocesi, si contigerit aliquem uel aliquos incidere in aliquam de nostris excommunicationibus uel interdictis supradictis, & penitens uoluerit emendare, liceat diocesano eius ipsum absoluere. si tamen primo reddendo siquid acceperit uel siquid dampnum dedit plene soluendo satisfecerit, sine ulla obligatione uel spe illud quod soluerit rehabendi. Precipimus quoque in nomine ihesu christi & in uirtute obediencie domino archiepiscopo vpsalensi & omnibus suffraganeis eius quod hec omnia singulis annis in suis synodis diligenter legi faciant & exponi. Datum skening. lincopensis diocesis anno ab incarnatione domini. M°.CC°.XLVIII°. Kal. Marcii. presentibus consulentibus & consensentibus uenerabilibus patribus & fratribus archiepiscopo Vpsalensi & Quinque suffraganeis eius ac multis aliis.

På frånsidan: statuta & ordinationes domini sabinensis.
Sigillet finnes nästan oskadadt.